

Ecologische geschiedenis en het Jaarboek, een decennium lang

Voor u ligt een speciaal (jubileum)nummer van het Jaarboek voor Ecologische Geschiedenis. Tien jaar geleden verscheen het eerste Jaarboek, als opvolger van het Tijdschrift voor Ecologische Geschiedenis dat in 1996 het levenslicht zag. We zien hierin reden voor een wat aangepaste inhoud.

Uiteraard blikken we terug. Marjolein 't Hart vergelijkt de ontwikkeling van het Jaarboek met die van de Engelse en Amerikaanse tijdschriften voor ecologische geschiedenis. Zij laat zien dat onze accenten duidelijk anders liggen. Erik Thoen gaat samen met andere redacteurs in op de centrale vragen, enkele markante resultaten en de grootste problemen die het vakgebied ontmoette. De redacteurs constateren dat ondanks de gestegen belangstelling, de positie van ecologische geschiedenis aan de universiteiten in de lage landen bescheiden is gebleven.

Maar we doen meer in dit nummer. We tonen de diversiteit van het vakgebied door enkele uiteenlopende thema's en benaderingen samen te brengen. We hebben vier studies geselecteerd die telkens worden ingeleid om de studie in een breder perspectief te plaatsen. Henk van Zon laat een beschouwing over duurzaamheid voorafgaan aan het artikel van Tom Verbeke over de Milieu Kuznets curve. Verbeke beschrijft op die manier het verband tussen de hoeveelheid uitstoot van zwaveldioxide en kooldioxide en de economische groei in Nederland en België tijdens de tweede helft van de twintigste eeuw. Chloe Deligne plaatst met een aantal opmerkingen over stedelijke vervuiling het artikel over milieurecht van Dave De Ruyscher in perspectief. Zijn bijdrage behandelt de vragen hoe burens in Antwerpen en Mechelen hun geschillen in de zestiende en zeventiende eeuw oplosten, en hoe dit de rechtspraak later bepaalde. Wietske Prummel schetst de ontwikkeling van de mens-dier relatie in Noord-Nederland tussen 5600 v.C. en 1100 n.C. In het artikel komt de betekenis van landbouwhuishoud dieren voor de kwelderbewoners aan de orde en de effecten van de bedijking van dit gebied op wilde dieren. Hieraan vooraf gaat een artikel van Dries Tys over het belang van archeologie voor het ecologisch historisch onderzoek. Henny van der Windt geeft een overzicht van het sociologisch onderzoek naar sociale bewegingen, in het bijzonder de 'groene' organisaties. Samen met Dirk Bogaert gaat hij vervolgens uitgebreid in op de historie van de Nederlandse en Belgische natuurbeschermingsbeweging gedurende de laatste halve eeuw.

Opvallend is dat we in dit bijzondere nummer tot twee maal toe de situatie in Nederland met die in België vergelijken. Daarmee is het Belgisch-Nederlandse karakter van het Jaarboek nog eens onderstreept.

De bekendheid van het jaarboek gaat in stijgende lijn. We krijgen ook geregeld aandacht van vakgenoten en de populaire media. De bekendheid en het aantal lezers zou echter best nog kunnen groeien. Achterin dit tijdschrift vindt u een overzicht van de verschenen nummers die nog verkrijgbaar zijn. We nodigen u uit om een sein te geven aan de uitgever zodat u verzekerd bent van toezending van de nieuwe nummers

ook in de toekomst. Tenslotte is het goed te weten dat we inmiddels ook op verschillende manieren via websites op Internet te vinden zijn.¹

Henny van der Windt en Erik Thoen, co-hoofdredacteuren
Gent en Groningen, november 2007

¹ <http://www.academiapress.be/> ; <http://www.stedengeschiedenis.nl/pages/Milieugeschiedenis.html> ; http://library.wur.nl/WebQuery/lsw?V960=56496&V960=78655&wq_inf1=Jaarboek+voor+ecologisch+geschiedenis ; http://www.medievalhistory.ugent.be/vakgroep_personeel_thoen.htm